

**SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY IM. KAWALERÓW ORDERU UŚMIECHU
W TANOWIE**

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

ROK SZKOLNY 2017/2018

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem –
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał;
aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy, ażeby również umiał bardziej być nie tylko - z drugimi, ale i dla drugich.”

(z przemówienia Ojca Świętego Jana Pawła II wygłoszonego w UNESCO – 1980 r.)

Niniejszy program wychowawczo - profilaktyczny opracowano na podstawie:

1. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 59).
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 356).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartej w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z dnia 9 czerwca 2017, nr poz. 1117).
4. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomani (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
5. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z dnia 1 sierpnia 2016, poz 1154).
6. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych umysłowo oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2015 r. poz.1113).
7. Konwencji o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. - Dz. U. z 23 grudnia 1991 r. Nr 120, poz. 526

**PRIORYTETY MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
na rok 2017 / 2018 odnoszące się do naszej placówki**

1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
2. Podniesienie jakości edukacji prowadzącej do zwiększenia kompetencji osobistych wychowanka.
3. Bezpieczeństwo w internecie.
4. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
5. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
6. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.

Zmiany w oświacie dotyczące wychowania

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

1. Na podstawie Ustawy Prawo Oświatowe wzmocniono wychowawczą funkcję szkoły. Wzmocniono potrzebę kształtowania u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.
2. W procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła ma podejmować działania związane z poznawaniem przez uczniów miejsc ważnych dla pamięci narodowej, z wykorzystaniem różnych form upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, a także z obchodami najważniejszych świąt narodowych i kultywowaniem symboli państwowych.

3. Na podstawie wyżej wymienionej ustawy połączono dotychczas odrębnie funkcjonujące programy wychowawczy i profilaktyki naszej placówki w jeden dokument: program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:
 - treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
 - treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów,
 - treści przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej.
4. Takie połączenie obu programów uwzględnia całościowe oddziaływanie wychowawcze wraz z uzupełniającymi je działaniami profilaktycznymi. Działania te to zarówno wspieranie dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobieganie zachowaniom problemowym.
5. W podstawie programowej kształcenia ogólnego określono zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, w tym zagadnienia omawiane na zajęciach z wychowawcą oraz zadania wychowawcze realizowane na zajęciach przedmiotowych na każdym etapie edukacyjnym w poszczególnych typach szkół.
6. Wprowadzono zapis, iż w szkołach i placówkach publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne oraz w szkołach i placówkach niepublicznych program wychowawczo-profilaktyczny ustala organ wskazany w statucie szkoły lub placówki.
7. W nowym dokumencie podkreślono rolę rodziców – w opracowaniu i realizacji przez szkołę programu wychowawczo-profilaktycznego. Ważna jest stała bezpośrednia współpraca z rodzicami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły.
8. Wprowadzono także zapis, że uchwalanie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki należy do rady rodziców, która powinna działać w porozumieniu z radą pedagogiczną. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego (do 30 września każdego roku szkolnego) nie osiągnie porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny.

9. Podkreślono wagę relacji nauczyciela z uczniami – „Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia”.
10. Przypomniano, że szkoły i placówki powinny podejmować niezbędne działania w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej.

Zmiany dotyczące edukacji prozdrowotnej

Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wyrabianie nawyków higienicznych, uczenie zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz uświadomienie korzyści płynących z aktywności fizycznej i wdrażania profilaktyki.

Zmiany w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa

1. Wprowadzono uregulowanie prawne służące wspieraniu bezpieczeństwa systemu oświaty, w tym bezpieczeństwa uczniów i wszystkich pracowników szkół i placówek poprzez: utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
2. Szkoła ma za zadanie upowszechniać wśród dzieci i młodzieży wiedzę o bezpieczeństwie. Ma również kształtować właściwe postawy wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych – w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych.
3. W ramach działań podnoszących bezpieczeństwo dzieci i młodzieży Wprowadzono współpracę organów administracji publicznej, w tym organów prowadzących placówkę m.in. z Państwową Strażą Pożarną oraz jednostkami innych służb w celu wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej. Celem współpracy jest również zapewnienie właściwych warunków realizacji zadań, w szczególności prowadzenia zajęć edukacyjnych.

DIAGNOZA PROBLEMU

W pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną wychowanie staje się równoważne z nauczaniem, a w niektórych momentach nawet ważniejsze niż zdobycie przez uczniów określonych wiadomości. Wzmocnienie wychowawczej roli szkoły wymaga opracowania wielu dokumentów uwzględniających kierunki oddziaływań szkoły. Jednym z takich dokumentów jest program wychowawczo - profilaktyczny, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Oddziaływania wychowawcze opracowane są dla uczniów Przedszkola, Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i Szkoły Przystosowanej do Pracy i realizowane będą podczas wszystkich zajęć szkolnych oraz w grupach wychowawczych w ramach pracy Ośrodka, we współpracy ze środowiskiem lokalnym, władzami samorządowymi oraz rodzicami i prawnymi opiekunami wychowanków.

Szkoła i nauczyciele stają się ogniwem wspierającym i uzupełniającym rodzinę w dziedzinie wychowania, a kierunek tej działalności wychowawczej musi być zgodny z wolą rodziców i wytycznymi MEN. W ostatnich latach, również w naszej placówce obserwujemy rosnący problem w funkcjonowaniu i realizacji zadań przez rodzinę. Dlatego też niniejszy program wychowawczo - profilaktyczny podejmuje działania skierowane wsparcie rodziców w realizacji ról rodzicielskich oraz na rozwijanie wśród uczniów postaw sprzyjających dobremu funkcjonowaniu w rodzinie.

Prezentowany program został stworzony na podstawie ewaluacji działań wychowawczych i profilaktycznych odbywających się w poprzednim roku szkolnym. Zadania te powinny być realizowane także w tym roku szkolnym. Zgodnie z wynikami ewaluacji oraz z priorytetem Ministra Edukacji Narodowej poszerzono oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne w zakresie korzystania z technologii komunikacyjno – informacyjnych.

W pracy z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną cele wychowania i nauczania traktujemy łącznie, określając je także jako cele edukacji lub cele rewalidacji. Głównym zadaniem Ośrodka jest szeroko rozumiana rewalidacja uczniów

z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, która przyczynia się do ich wszechstronnego rozwoju na miarę możliwości indywidualnych każdego ucznia. Niniejszy program przygotowuje ich do codziennego życia tak, by byli samodzielni na miarę swoich możliwości, zaradni w prostych sytuacjach życiowych, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Działania dydaktyczne, wychowawcze, opiekuńcze i profilaktyczne nauczycieli i wychowawców opierają się na następujących założeniach:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego, a także ochrony zdrowia psychicznego i fizycznego uczniów.
2. Tworzenie warunków niezbędnych dla wszechstronnego rozwoju każdego ucznia.
3. Właściwa organizacja procesu dydaktycznego.
4. Tworzenie warunków do rozwijania indywidualnych uzdolnień uczniów.
5. Wdrażanie uczniów do życia społecznego.
6. Realizowanie działalności rewalidacyjnej.
7. Zapewnienie spójnej organizacji wszelkich działań i zajęć prowadzonych w klasach i grupach wychowawczych.
8. Przygotowanie uczniów i wychowanków do samodzielnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości psychofizycznych.
9. Motywowanie rodziców do aktywnego udziału w kontynuowaniu założeń programu wychowawczego w domu rodzinnym.
10. Skoordynowanie oddziaływań domu, szkoły, internatu i środowiska społecznego.
11. Działania profilaktyczne uzupełniają oddziaływania wychowawcze.
12. Zachowanie zgodności poczynań wychowawczych z zasadami i celami przyjętymi w niniejszym programie jest obowiązkiem każdego nauczyciela i wychowawcy Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie.

Za podstawową metodę wpajania wychowankom pożądanych sposobów postępowania uznaje się ukazywanie wartości poprzez własne postawy nauczycieli i wychowawców, jako niewerbalną metodę oddziaływania wychowawczego.

ZASADY WYCHOWANIA

Podstawową zasadą, na której oparto system wychowawczo - profilaktyczny w SOSW im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie, jest akceptacja ucznia z niepełnosprawnością intelektualną jako pełnowartościowego człowieka. Praca wychowawcza nauczycieli i wychowawców opiera się na następujących zasadach szczegółowych, których przestrzeganie tworzy właściwy klimat wychowawczy całego, szeroko rozumianego procesu edukacji:

1. Zaakceptowanie dziecka wraz z jego ograniczeniami i indywidualnymi potrzebami.
2. Traktowanie wychowanka jako podmiotu wychowania i uwzględnianie jego całokształtu jego możliwości, potrzeb i oczekiwań, liczenie się z jego zdaniem i szanowanie jego praw, zwłaszcza prawa do rozwoju we własnym tempie oraz pomaganie mu w dokonywaniu przez niego wyborów.
3. Analizowanie podejmowanych działań wychowawczych i wynikających z nich zmian w funkcjonowaniu dziecka.
4. Przestrzeganie zasady systematyczności i konsekwencji we wszelkich podjętych działaniach jako warunku prawidłowego przebiegu procesu wychowania.
5. Uwzględnienie w wychowaniu osób niepełnosprawnych, najbliższego otoczenia społecznego dziecka, zwłaszcza rodziny dziecka. Uwzględnianie potrzeb, możliwości i oczekiwań tych osób, tak by nie czuły się przeciążone i aby nie prowadziło to do działań sprzecznych
6. z przyjętym modelem wychowania. Podejmowanie działań obiektywnie realnych i akceptowanych przez rodzinę dziecka.

7. Podejmowanie działań w oparciu o powszechnie uznane w naszej kulturze zasady etyczne, takie jak: uczciwość, poszanowanie dla własnej i cudzej godności oraz dla dóbr materialnych i kształtowanie u wychowanków stosownie do ich możliwości rozwojowych postaw takich jak: odpowiedzialność, obowiązkowość, prawdomówność, szczerść, niesienie pomocy potrzebującym, koleżeńskość.

I. Cele ogólne:

1. Wszechstronny rozwój osobowości wychowanka (rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny, społeczny i duchowy) uwzględniający jego potrzeby i możliwości psychofizyczne, środowiskowe i kulturowe;
2. Rozwijanie dziecka niepełnosprawnego intelektualnie poprzez budowanie jego tożsamości, rozwijanie autonomii i poczucia godności, wdrażanie go do funkcjonowania społecznego oraz do rozumienia i przestrzegania norm społecznych a w szczególności wyposażenie go w takie umiejętności i wiadomości, które pozwolą mu na korzystanie – na miarę indywidualnych możliwości z jego wolności i praw człowieka, a także pozwolą mu na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby.
3. Stworzenie warunków bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego wychowanków na terenie ośrodka oraz promowanie zdrowego stylu życia;

II. Cele szczegółowe:

1. Uczeń porozumiewa się z otoczeniem w najpełniejszy sposób, werbalnie lub pozawerbalnie z wykorzystaniem znanych sposobów porozumiewania się (także wspomagających i alternatywnych metod komunikacji).
2. Uczeń rozumie na miarę swoich możliwości otaczające go zjawiska społeczne i przyrodnicze;
3. Uczeń jest maksymalnie w stosunku do swoich możliwości samodzielny w zakresie codziennego funkcjonowania, zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, samoobsługi, przemieszczania się.
4. Uczeń uczestniczy w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znając i przestrzegając ogólnie przyjęte normy współżycia, zachowując prawo do swojej indywidualności.

5. Uczeń posiada rzeczywisty obraz samego siebie w oparciu o pozytywne poczucie własnej wartości oraz umiejętność dostrzegania swoich mocnych i słabych stron. Ma poczucie godności własnej i w stosownych do swoich możliwości granicach może decydować o sobie.
6. Potrafi współpracować z innymi.
7. Potrafi bezinteresownie działać na rzecz środowiska lokalnego.
8. Dbą o własne zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób.
9. Uczeń potrafi korzystać z różnych źródeł informacji.
10. Prawidłowo i bezpiecznie korzysta z technologii informacyjno-komunikacyjnej.
11. Uczeń jest kreatywny, realizuje swoje zainteresowania i uzdolnienia i prezentuje je społeczności lokalnej.
12. Uczeń bezpiecznie wypoczywa i organizuje sobie czas wolny przez podejmowanie różnych aktywności.
13. Uczeń jest przygotowany do podejmowania decyzji w zakresie wyboru celowej aktywności po zakończeniu edukacji (w tym w warsztacie terapii zajęciowej, środowiskowym domu samopomocy, zakładzie aktywności zawodowej, zakładzie pracy chronionej, na otwartym rynku pracy), w zależności od indywidualnych predyspozycji, możliwości i ograniczeń;
14. Uczeń zna swoje prawa i obowiązki, korzysta – na miarę indywidualnych możliwości – z jego wolności i praw człowieka.
15. Uczeń zna i stosuje zasady bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych.
16. Uczeń posiada wiedzę o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów i stosowania środków odurzających w tym dopalaczy.
17. Uczeń przyjmuje właściwą postawę w sytuacjach takich jak: agresja i przemoc, wagary, wyłudzenie, kradzież, wykroczenia i przestępstwa. przedwczesna inicjacja seksualna.
18. Efektywna współpraca z rodzicami w zakresie rozwiązywania zgłaszanych problemów dot. wychowania.
19. Uczeń zna i stosuje zasady prowadzenia zdrowego stylu życia.
20. Uczeń okazuje szacunek rodzicom, nauczycielom i wychowawcom, kolegom i osobom starszym.
21. Wychowanek szanuje tradycje rodzinne, szkolne, regionalne, państwowe i religijne.
22. Wychowanek docenia piękno przyrody, jest odpowiedzialny za środowisko i swoje najbliższe otoczenie.

III . Metody realizacji celów:

- praktycznego działania,
- imprezy szkolne propagujące kulturę i sztukę oraz symbolikę narodową.
- wychowanie przez pracę,
- indywidualne rozmowy z uczniem,
- treningi umiejętności,
- system wzmocnień pozytywnych,
- pogadanki i dyskusje,
- konkursy wiedzy i umiejętności
- warsztaty profilaktyczne
- gry i zabawy,
- zawody sportowe i festyny,
- apele,
- wycieczki, rajdy, biwaki,
- symulacje,
- spotkania z przedstawicielami różnych organizacji społecznych wspierających placówki oświatowe,
- arteterapia,
- techniki relaksacyjne.
- metody komunikacji pozawerbalnej np. Makaton, piktogramy, komunikatory
- projekty edukacyjne profilaktyczne i promujący zdrowy styl życia
- eksperymenty i metody wynikające z prowadzonych w placówce innowacji pedagogicznych.
- pedagogizacja rodziców
- wolontariat
- szkolenia personelu z zakresu profilaktyki i wychowania

KIERUNKI ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH:

Należy pamiętać, że specyfika nauczania i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną polega na działaniu całościowym, zintegrowanym, opartym na wielozmysłowym poznawaniu otaczającego świata – na każdym etapie edukacyjnym. Kierując się powyższym należy wyznaczyć następujące kierunki oddziaływań wychowawczych:

Obszar: RELACJE - KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPOŁECZNYCH			
ZADANIA	TREŚCI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	SFERY ROZWOJU
1. Integracja uczniów ze środowiskiem szkolnym.	1. Poznawanie i przypomnienie uczniom podstawowych dokumentów i procedur ośrodkowych: <ul style="list-style-type: none"> – praw i obowiązków ucznia, – wychowanka grup wychowawczych, – Statutu Ośrodka, – WSO – procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. 2. Poznawanie najbliższego otoczenia oraz zapoznanie z personelem Ośrodka przez nowoprzybyłych uczniów. 3. Integracja uczniów w zespole klasowym i grupie wychowawczej poprzez wzajemne poznawanie się i umacnianie więzi koleżeńskich.	nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka	społeczna emocjonalna

<p>2. Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji agresji rówieśniczej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie umiejętności prawidłowego nawiązywania relacji koleżeńskich, przyjacielskich 2. Uczenie prawidłowej komunikacji i zrozumienia pomiędzy uczniami poprzez słuchanie i mówienie oraz liczenie się z odczuciami innych osób. 3. Kształtowanie umiejętności komunikowania, okazywania i kontrolowania emocji. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania stanów emocjonalnych u siebie i innych osób; 4. Reagowanie w sytuacjach trudnych emocjonalnie, konfliktowych i niebezpiecznych. 5. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych. 6. Wykorzystanie procedur regulujących sposoby reagowania na trudne sytuacje między uczniami. 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka</p>	<p>społeczna emocjonalna</p>
<p>3. Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie zainteresowań i predyspozycji uczniów nowoprzybyłych do Ośrodka. 2. Wspieranie rozwoju ucznia poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – indywidualne podejście do każdego wychowanka, – wdrażanie do samodzielnego wykonywania czynności dnia codziennego i rozwijanie umiejętności samodzielnego jedzenia ubierania się i samoobsługi – stwarzanie warunków do rozwijania umiejętności i prezentacji uzdolnień na forum klasy, szkoły oraz środowiska lokalnego, – organizację dodatkowych zajęć oraz imprez klasowych, szkolnych, pozaszkolnych, – udział uczniów w konkursach sportowych i artystycznych, imprezach ośrodkowych i w środowisku lokalnym, 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka</p>	<p>intelektualna społeczna emocjonalna</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – prezentację osiągnięć uczniów. 3. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie zasobu słownictwa i doskonalenie rozwoju mowy, – uczenie prowadzenia dialogu i wyrażania własnego zdania, – uczenie zdobywania informacji, zadawania pytań, – uczenie przekazywania informacji oraz wyjaśniania swojego zachowania i mówienia o planach, – uczenie się budowania komunikatów wieloelementowych, – wdrażanie do komunikowania się z zastosowaniem wspomagających alternatywnych metod komunikacji, – wdrażanie do stosowania form grzecznościowych, – uczenie komponowania prostych tekstów takich jak podanie, ogłoszenie, zaproszenie itp. 4. Rozwijanie kompetencji czytelniczych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – rozwijanie działalności biblioteki szkolnej, – współpracę z biblioteką publiczną w Policach, – głośne czytanie dzieciom oraz udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom” – uwzględnienie w treściach programowych hasła „Maj – miesiącem książki” 5. Rozwijanie kompetencji posługiwania się technologią informacyjno - komunikacyjną poprzez <ul style="list-style-type: none"> – umożliwianie dostępu urządzeń elektronicznych oraz do przestrzeni internetowej, – wdrażanie do respektowania granic bezpiecznego zachowania się w cyber-przestrzeni. 6. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną. 		
--	--	--	--

<p>4. Wolontariat.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umożliwienie uczniom niesienia pomocy słabszym w różnych sytuacjach szkolnych i życiowych. 2. Uwrażliwianie uczniów na krzywdę i cierpienie drugiego człowieka oraz motywowanie do udzielania pomocy potrzebującym. 3. Włączanie uczniów do aktywnej współpracy z instytucjami działającymi na terenie gminy i powiatu. 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka</p>	<p>społeczna emocjonalna duchowa</p>
<p>5. Budowanie współpracy między szkołą a rodziną.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Włączanie rodziców w organizację imprez i uroczystości klasowych i szkolnych. 2. Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń. Odwiedziny w miejscu zamieszkania ucznia. Prowadzenie rozmów, zbieranie informacji dotyczących bliższej i dalszej rodziny. 3. Organizowanie zebrań klasowych, prowadzenie rozmów indywidualnych na temat potrzeb i postępów ucznia. 4. Kierowanie osób potrzebujących do odpowiednich instytucji pomocowych. 5. Współpraca z: ośrodkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, służbą kuratorską. 6. Uświadomienie rodzicom konieczności włączania się do procesu edukacyjnego uczniów. 7. Rozwijanie wśród rodziców świadomości znaczenia rodziny w życiu człowieka oraz jej potrzeb i praw. 8. Kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji rodzinnych oraz rozbudzenie potrzeby ich kultywowania. 9. Pedagogizacja rodziców uwzględniająca ich potrzeby oraz zagadnienia 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog rodzice</p>	<p>społeczna emocjonalna duchowa</p>

	<p>dotyczących rozwijania komunikacji, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.</p> <p>10. Kształtowanie tożsamości ucznia jako członka rodziny:</p> <p>11. rozwijanie rozumienia ról rodzinnych i umiejętności funkcjonowania wg zasad panujących w rodzinie,</p> <p>12. rozwijanie umiejętności dbania o relacje rodzinne i porządek w domu,</p> <p>13. poznawanie otoczenia domu i uczenie się korzystania z tego otoczenia,</p> <p>14. uświadamianie konieczności troszczenia się o zwierzęta domowe.</p>		
Obszar: KULTURA, WARTOŚCI, NORMY I WZORY ZACHOWAŃ			
6. Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.	<p>1. Kształtowanie poczucia przynależności do kraju, regionu, narodu;</p> <p>2. Kształtowanie postawy szacunku do symboli narodowych (flaga, godło, hymn, bohaterów narodowych), religijnych, szkolnych (sztandar, patron, hymn).</p> <p>3. Organizacja i udział w uroczystościach upamiętniających różne wydarzenia.</p> <p>4. Budzenie patriotyzmu lokalnego, ukazywanie walorów regionu ze szczególnym uwzględnieniem otaczającej przyrody.</p> <p>5. Kształtowanie postaw proekologicznych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – udział w akcjach ekologicznych, – segregację śmieci i zbiórkę materiałów wtórnych, – opiekę nad przydzielonymi terenami zielonymi i ścieżką ekologiczną. <p>6. Kształtowanie szacunku do polskiej tradycji.</p> <p>7. Udział poczty sztandarowego Ośrodka w uroczystościach pozaośrodkowych.</p> <p>8. Tworzenie i pielęgnowanie tradycji szkoły poprzez:</p>	nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog	intelektualna społeczna emocjonalna duchowa

	<ul style="list-style-type: none"> – kultywowanie ceremoniału szkolnego, – organizowanie imprez klasowych, grupowych i ośrodkowych. <p>9. Współpraca międzynarodowa.</p>		
7. Rozwijanie wrażliwości moralnej i zachowań sprzyjających samodzielności i odpowiedzialności.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie klimatu wzajemnego poszanowania i tolerancji w kontaktach międzyludzkich. 2. Kształtowanie umiejętności współdziałania i przestrzegania norm współżycia w grupie społecznej. 3. Kształtowanie umiejętności akceptacji samego siebie oraz innych osób. 4. Rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji. 5. Kształtowanie właściwych postaw sprzyjających rozwiązywaniu konfliktów i niwelujących zachowania agresywne wśród uczniów. 6. Sumienne pełnienie obowiązków klasowych, grupowych. 7. Systematyczne doskonalenie nawyków kulturalnego zachowania się w Ośrodku i poza nim poprzez: 8. Rozwijanie umiejętności zachowania się w miejscach użyteczności publicznej, podczas spożywania posiłków, 9. Wdrażanie i utrwalanie umiejętności utrzymania porządku wokół siebie w klasie, grupie wychowawczej lub podczas wyjazdu (np. turnus rehabilitacyjny). 10. Kształtowanie umiejętności oceny własnego postępowania jako zgodnego lub niezgodnego z normami społecznymi. 	nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog	społeczna emocjonalna duchowa

Obszar: **ZDROWIE – EDUKACJA ZDROWOTNA**

<p>8. Kształtowanie umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia oraz promowanie go.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie nawyków zdrowego żywienia. Wpajanie zasad racjonalnego i prawidłowego odżywiania się. 2. Uczucie rozpoznawania daty ważności produktów oraz higieny przygotowywania i spożywania posiłków. 3. Spotkania warsztatowe w ramach „Akademii Zdrowia”. 4. Współpraca z pielęgniarką w zakresie profilaktyki zdrowotnej dotyczącej higieny osobistej: <ul style="list-style-type: none"> – dbanie o higienę intymną (ze szczególnym uwzględnieniem higieny podczas okresu dojrzewania), – zachowanie higieny podczas korzystania z toalety oraz dbanie o czystość w toalecie i łazience, – sygnalizowanie samopoczucia, sygnalizowanie i określanie doświadczanego dyskomfortu lub miejsca dolegliwości bólowych. 5. Promowane zachowań prozdrowotnych uczniów poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – dbanie o schludny wygląd zewnętrzny, – higienę np. mycia rąk, mycia owoców i warzyw, korzystania z czystych naczyń itd., – utrwalanie zasad higieny podczas zachorowania, – rozumienie znaczenia snu oraz odpoczynku, – rozumienie konieczności przeprowadzania badań profilaktycznych – wizyta u lekarza pierwszego kontaktu, stomatologa, ginekologa itp. – rozpoznawanie oznak zdrowia i choroby. – Rozwijanie samodzielności w zakresie higieny osobistej. 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pielęgniarka szkolna</p>	<p>fizyczna intelektualna społeczna emocjonalna</p>
---	---	--	---

	6. Kształtowanie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie sportu w procesie ogólnorozwojowym. – wycieczki, imprezy kulturalne, – zawody sportowe, – hobby i zainteresowania. 		
Obszar: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)			
9. Rozwijanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo.	1. Rozwijanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i kolegów. 2. Przypomnienie podstawowych zasad BHP i p. poż. obowiązujących w pracowniach i na terenie Ośrodka. 3. Organizacja spotkań z funkcjonariuszami policji, straży miejskiej, straży pożarnej, wojskiem, ratownikami medycznymi ratownikami WOPR itp. 4. Spotkania warsztatowe w ramach „Akademii Bezpieczeństwa”. 5. Organizacja próbnych alarmów. 6. Rozwijanie wiedzy i umiejętności w zakresie organizowania pierwszej pomocy. <ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z ważnych numerów alarmowych, – wołanie innych ludzi na pomoc. 	nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog	intelektualna społeczna
10. Bezpieczeństwo wychowanków w Ośrodku i poza nim.	1. Rozwijanie umiejętności dostrzegania czynników i sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ze strony innych osób i środków chemicznych. 2. Doskonalenie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych (dotyczących siebie i innych) <ul style="list-style-type: none"> – uczenie się zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi, 	nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka	Intelektualna Społeczna Emocjonalna

	<ul style="list-style-type: none"> – uczenie się prawidłowego zachowywania się w środkach komunikacji, – uczenie się prawidłowego zachowywania się w ruchu miejskim, w terenie , po zmroku, – uczenie się rozpoznawania i rozumienia znaków drogowych, symboli, oznaczeń w różnych miejscach. – poznanie i dróg ewakuacyjnej i jej oznakowania – prawidłowe reagowanie na polecenia nauczyciela. <p>3. Rozwijanie świadomości zagrożeń związanych z cyberprzestrzenią. Ograniczanie wpływu mediów na zachowanie uczniów.</p> <p>4. Kształtowania prawidłowych zachowań w sytuacjach niebezpiecznych takich jak: burze, pożar, atak terrorystyczny, korzystanie z drogi, konieczność udzielenia pierwszej pomocy, korzystanie z kąpieli, zabaw podczas wypoczynku letniego, zimowego i świątecznego itp.</p>	<p>policja, straż pożarna, straż miejska, żołnierz ratownik medyczny lekarz</p>	
<p>11. Bezpieczeństwo korzystania z urządzeń technicznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijania umiejętności posługiwania się i korzystania z zaawansowanych urządzeń technicznych i elektronicznych zgodnie z ich przeznaczeniem. Zwracanie uwagi na to by uczniowie korzystali z urządzeń elektronicznych zgodnie z ich głównym przeznaczeniem. 2. Wdrażanie do korzystania z odzieży ochronnej i innych elementów chroniących. 3. Nauka bezpiecznego obsługiwanie urządzeń RTV i AGD ułatwiających życie codzienne (radio, telewizja, odkurzacz, suszarka do włosów, kuchnia mikrofalowa, zmywarka, pralka korzystanie z kalkulatora itp.). 4. Nauka korzystania z karty płatniczej i bankomatu. 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pracownicy ośrodka</p>	<p>fizyczna intelektualna społeczna</p>

<p>12. Zapobieganie podejmowania przez wychowanków zachowań ryzykownych typu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – palenie tytoniu, – używanie alkoholu, – używanie środków psychoaktywnych w tym dopalaczy – nadużywanie leków. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpowszechnianie wśród uczniów i rodziców wiedzy na temat zagrożeń wynikających z używania środków chemicznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – prezentacje filmów edukacyjnych, – zajęcia warsztatowe, pogadanki, prelekcje 2. Kształtowanie nawyków przeciwstawiania się zagrożeniom (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, dopalacze i inne substancje psychoaktywne) poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – ukazywanie wpływu środków odurzających na życie i zdrowie człowieka i społeczeństwa, – naukę umiejętności odmawiania. 3. Organizacja działań w ramach Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz związanych z Światowym Dniem bez Nikotyny. 4. Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. 5. Współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną. 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog</p>	<p>fizyczna intelektualna społeczna emocjonalna</p>
<p>13. Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: wczesna inicjacja seksualna, higiena osobista i intymna.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie świadomości na temat funkcjonowania i budowy własnego ciała. 2. Poznawanie zmian zachodzących w okresie dojrzewania. 3. Kształtowanie nawyków higienicznych i dbania o zdrowie. 4. Kształtowanie umiejętności dbania o schludny wygląd. 5. Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z zawierania przygodnych znajomości i kontaktów seksualnych. 6. Kształtowanie świadomości kultury życia psychoseksualnego: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja programu własnego: „Wspieranie rozwoju psychoseksualnego osób z głębszym upośledzeniem umysłowym” 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog pielęgniarka szkolna</p>	<p>fizyczna intelektualna społeczna emocjonalna</p>

<p>14. Zapobieganie nieprawidłowym zachowaniom podczas korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uświadamianie uczniom i rodzicom zagrożeń płynących z korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnej. 2. Uświadamianie konsekwencji umieszczania w przestrzeni internetowej swojego wizerunku oraz danych osobowych. 3. Wdrażanie do przestrzegania netykiety oraz regulaminów korzystania z portali społecznościowych. 4. Wdrażanie do zachowania bezpieczeństwa przy korzystaniu z sieci internetowej, zwracanie uwagi na wirusy, nieodpowiednie treści, niebezpieczne wiadomości, wyłudzenie danych poufnych, fałszywe sklepy, osoby poznane w sieci, hejt. 5. Kształtowanie umiejętności obsługi komputera zgodnie z jego przeznaczeniem: <ul style="list-style-type: none"> – uczenie się i doskonalenie obsługi komputera – korzystanie ze standardowych i specjalistycznych urządzeń peryferyjnych i programów; – uczenie się rysowania i malowania na ekranie z wykorzystaniem podstawowych funkcji przybornika edytora graficznego (np. Paint); – uczenie się tworzenia prostych pism użytkowych (np. listów, ogłoszeń, podań) z wykorzystaniem edytora (np. Word lub edytory piktogramów); – uczenie się obsługi prostych gier edukacyjnych; – uczenie się korzystania z przeglądarek internetowych; – uczenie się obsługi skrzynki pocztowej – wysyłanie i odbieranie e-maili 	<p>nauczyciele wychowawcy psycholog pedagog</p>	<p>intelektualna społeczna emocjonalna</p>
---	---	---	--

SPODZIEWANE EFEKTY / SYLWETKA ABSOLWENTA

Uczeń w wyniku oddziaływań wychowawczych:

- Prawidłowo funkcjonuje w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.
- Troszczy się o dobre imię swojej rodziny, rozumie pełnioną w niej rolę i docenia jej wartość.
- Potrafi współdziałać w grupie, współpracuje z rówieśnikami.
- Zna i potrafi zastosować się do obowiązujących norm społecznych .
- Prezentuje postawę szacunku do tradycji, symboli narodowych i religijnych.
- Odróżnia dobro od zła w oparciu o ogólnie przyjęty system wartości.
- Przestrzega zasad kulturalnego zachowania w miejscach publicznych.
- Komunikuje się w dostępny dla siebie sposób. Stosuje podstawowe zasady związane z komunikowaniem się.
- Stosuje w życiu codziennym zachowania przyjazne środowisku.

- Dbą o zdrowie i prowadzi higieniczny tryb życia.
- Jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, potrafi dostrzec i nieść pomoc ludziom potrzebującym.
- Właściwie reaguje na pojawiające się problemy i sytuacje trudne, wie gdzie szukać pomocy, nie ulega destrukcyjnym wpływom.
- Respektuje przepisy bezpieczeństwa, unika zagrożeń i potrafi przeciwstawić się negatywnym wpływom środowiska.
- Jest tolerancyjny i ze zrozumieniem traktuje różnice między ludźmi wynikające z ich uzdolnień i możliwości.
- Jest samodzielny na miarę własnych możliwości.
- Dokonuje świadomych, realnych wyborów w różnych sytuacjach społecznych.
- Nabył podstawowe nawyki czytelnicze.
- Prawidłowo korzysta z urządzeń elektronicznych.

STRATEGIA WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNA SZKOŁY / ZADANIA SZKOŁY

Wychowanie to proces wspomaganie wychowanka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej, emocjonalnej i duchowej.

Proces ten składa się z czterech podstawowych elementów:

- Wspomaganie – to, czego powinien doświadczyć uczeń, aby rozwijać się prawidłowo.
- kształtowanie – to, czego powinien doświadczyć uczeń, aby przyjąć oczekiwane postawy i wartości za własne.
- zapobieganie - doświadczenia zapobiegające zakłóceniom w rozwoju w przyszłości.
- korygowanie – to, czego powinien doświadczyć uczeń, aby skorygowane zostały jego dysfunkcje.

Przedstawione wyżej cele i kierunki oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych realizowane są w toku:

- Codziennych zajęć dydaktycznych i wychowawczych w oparciu o indywidualne programy edukacyjno - terapeutyczne oraz ramowe rozkłady programowe dla klas i grup wychowawczych, a także podczas wszelkich uroczystości wynikających z Ośrodkowego kalendarza imprez.
- Działań informacyjno - edukacyjnych skierowanych na kształtowanie postaw, wartości i umiejętności prozdrowotnych, poprzez skuteczne wykorzystanie programów profilaktycznych i udziału w konkursach profilaktycznych.
- Działań alternatywnych polegających na organizowaniu zajęć sportowych, artystycznych, pozalekcyjnych, społecznych, wolontaryjnych, wdrażających uczniów do aktywnego i twórczego trybu życia.
- Działań interwencyjnych, gwarantujących pomoc: pracy indywidualnej z dzieckiem i rodziną, interwencje wychowawcze w szkole i domu rodzinnym dziecka, wsparcie pedagogiczno – psychologiczne, organizowanie zajęć wspierających rozwój i korzystanie z pomocy specjalistów.

Realizacja programu ma charakter teoretyczny i praktyczny. Treści programowe przekazywane są różnymi metodami w zależności od możliwości uczniów (np. tworzenie i wykonywanie prac plastycznych za pomocą różnych technik, np.: prezentacje prac uczniów na wystawach szkolnych i pozaszkolnych, imprezach okolicznościowych, grach i zabawach, spotkaniach z ciekawymi ludźmi).

Skuteczność realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego zależy od integracji oddziaływań wychowawczych, domu rodzinnego, szkoły i grup wychowawczych. Innym ważnym aspektem sukcesów wychowawczych jest stworzenie przez nauczycieli i wychowawców atmosfery życzliwości i zrozumienia wobec specyficznych potrzeb i możliwości uczniów.

SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU

Ewaluacja ma na celu stwierdzenie, czy pod wpływem zastosowanych działań osiągnięto cel, a mianowicie zmianę postawy ucznia wobec danego problemu. Ewaluacji podlega cały program. Poszczególni nauczyciele i wychowawcy dokonują i odpowiadają za ewaluację treści programowych podczas swoich zajęć z dziećmi i młodzieżą. Do ewaluacji posłużą: ankiety dla uczniów i nauczycieli, obserwacja i ocena zachowań uczniów, zaangażowanie uczniów w wykonywanie zadań, dzielenie się wrażeniami z nauczycielem lub wychowawcą po wykonanych zadaniach, wytwory plastyczne uczniów. Ewaluacja zostanie dokonana poprzez badanie obserwowanych postaw uczniów za pomocą analizy dokumentacji ucznia (IPET, ocena opisowa, wywiad, wielospecjalistyczna ocena funkcjonowania, dokumentacja Zespołu Wychowawczego).

Opracowanie:

A. Chmiel, E. Klaus, D. Łączny – Październik, E. Piotrowska, T. Suchara